

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

גיטין דף מג.

מנין שעבדים כנעניים זלהלן אוכלים בתרומה?

כשאינו שוה כלום	כשהוא שוה כסף	
דכתיב "ויליד בְּיתוֹ" ²	ק"ו מקנין כסף שאוכל ¹	יליד בית - שנולד משפחת כהן
דכתיב "קָנָן כְּסָפוֹ" - "ויליד בְּיתוֹ" ³	דכתיב "קָנָן כְּסָפוֹ"	מקנת כספו - עבד שקנה הכהן

עבד או שפחה שחציים בני חורין וחציים עבדים, האם יכולים לקדש או להתקדש?

בחצי שפחה	בחצי עבד	
אינה מקודשת ⁶	אינו יכול לקדש ⁵	לרבה, לרב ששת ⁴
מקודשת	-----	לרב חסדא, לרבה ב"ר הונא אחר חזרתו

גיטין דף מב:

חציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה לראובן ונשתחררה, ושוב נתקדשה לשמעון, מה הדין?

מה הטעם?	מה הדין?	
ע"י השחרור נשתנה גופה ⁷	פקעו קידושי ראשון	לרב יוסף בר חמא אמר ר"נ
"לא יומתו כי לא חופשה" - הא חופשה יומתו ⁸	בשחרורה נגמרו קידושי ראשון	לר' זירא אמר רב נחמן

¹ דודאי אם אפי' מי שלא היה מתחילתו עבד כהן - אוכל בתרומה, כ"ש מי שנולד בבית כהן שמתחילתו הוא עבד כהן שיאכל בתרומה.

² הפסוק במלואו הוא (ויקרא כב: יא) "וְכִהֵן כִּי יִקְנֶה נַפֶּשׁ קָנָן כְּסָפוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וְיִלֵּד בְּיָתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְּלִחְמוֹ". ומבארת הגמ' שאם היה הלימוד רק מכח ק"ו, היינו אומרים שדין יליד בית הוא כקנין כספו - דהיינו עבד ששוה כסף, אבל עבד שאינו שוה פרוטה הייתי אומר שלא אוכל לכן צריך את הפסוק ד"ויליד בְּיָתוֹ" - מ"מ ללמד שגם הוא אוכל. ומציאות של עבד שאינו שוה כלום, כגון שהיה מוכה שחין, שאז אינו ראוי אפי' לעמוד לפני רבו.

³ והיינו שיש היקש ביניהם ללמד, כמו שיליד בית אוכל מכל מקום אפי' שאינו שוה כלום, כך קנין כספו אוכל בכל ענין אפי' אם עתה כבר אינו שוה כלום.

⁴ דברי רב ששת הם רק גבי שפחה ולא גבי עבד.

⁵ והגם שכתוב בברייתא ששור שהמית חציו עבד וחציו בן חורין נותן כופר ליורשיו, ומשמע יורשיו כפשוטו - והיינו שנושא אשה ויש לו יורשים, וגם על כרחך לא מיירי שעשאו טריפה והוא יורש את עצמו, כיון שכופר אינו משתלם אלא כשהמיתו השור ולא רק שעשאו טריפה. ולכן פירש רבא, דמה שאמר שהכופר ליורשיו ה"פ: ראוי ליטול ואין לו.

⁶ ודרש כך: "כשם שהמקדש חצי אשה איינה מקודשת - כך חציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אין קידושיה קידושיין". וכן דרש בתחילה ג"כ רבה בר רב הונא, אלא שרב חסדא דחה זאת, דמקדש חצי אשה הוא משייר בקנינו, משא"כ כאן לא שייר כלום בקנינו.

⁷ וממילא כשבאו קידושי שני הפקיעו את קידושי הראשון.

⁸ פי', הבא על שפחה חרופה דהיינו שפחה שחציה בת חורין שהיתה מקודשת, הבא עליה פטור ממיתה (וחייב רק אשם ומלקות אפי' במזיד) - משום שעדיין לא חופשה, וממילא יש לדייק שאם חופשה - דהיינו שנגמר שחרורה אז כן יומתו כי גמרו הקידושיין והיא אשת איש גמורה. אכן דחה אביי רביה זו, ואמר שיש להעמיד באופן שאחרי שחופשה חזרה ונתקדשה.